

Vejledning / Råd og vink
Stx-bekendtgørelsen
Italiensk A

Undervisningsministeriet
Gymnasieafdelingen
2010

Italiensk A - Stx

Vejledning / Råd og vink

Gymnasieafdelingen 2010

Alle bestemmelser, der er bindende for undervisningen og prøverne i de gymnasiale uddannelser, findes i uddannelseslovene og de tilhørende bekendtgørelser, herunder læreplanerne. Denne Vejledning/Råd og vink indeholder forklarende kommentarer til nogle af disse bestemmelser, men indfører ikke nye bindende krav. Desuden gives eksempler på god praksis samt anbefalinger og inspiration, og den udgør dermed et af ministeriets bidrag til faglig og pædagogisk fornyelse. Citater fra læreplanen er anført i kursiv.

Der henvises generelt til vejledningerne for almen sprogforståelse, almen studieforberedelse og studieretningsprojektet samt til eksamensbekendtgørelsen. På fagets hjemmeside på EMU findes paradigmatiske eksempler, der viser, hvordan enkelt- eller flerfaglige forløb kan tilrettelægges.

1. IDENTITET OG FORMÅL	4
1.1 Identitet	4
1.2 Formål	4
2. FAGLIGE MÅL OG FAGLIGT INDHOLD	4
2.1 Faglige mål	4
2.2 Kernestof	7
2.3 Supplerende stof	8
3. TILRETTELÆGGELSE	8
3.1 Didaktiske principper	8
3.1.1 Kommunikativ kompetence	8
3.2 Arbejdsformer	10
3.2.1 Lytteforståelse	11
3.2.2 Læseforståelse	11
3.2.3 Samtalefærdighed	12

3.2.4 Mundtlig redegørelse	13
3.2.5 Skrivefærdighed	14
3.3 It og medier	16
3.3.1 Læse- og lyttefærdighed	16
3.3.2 Mundtlig sprogfærdighed	17
3.3.3 Skriftlig sprogfærdighed	17
3.3.4 Færdighedstræning	18
3.4 Samspil med andre fag	18
3.4.1 Italiensk i almen sprogforståelse	18
3.4.2 Italiensk i studieretningsforløbet	18
3.4.3 Italiensk i forbindelse med studieretningsprojektet	18
4. EVALUERING	20
4.1 Løbende evaluering	20
4.2 Prøveformer	21
4.2.1 Undervisningsbeskrivelser	21
4.2.2 Den skriftlige prøve	22
4.2.3 Den mundtlige prøve	22
4.3 Bedømmelseskriterier	24
4.3.1 Den skriftlige prøve	24
4.3.2 Den mundtlige prøve	25
4.4 Karakterbeskrivelser	25

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Italienskfagets tre sider (færdighed, viden og kultur) hænger uløseligt sammen, fordi de i større eller mindre grad altid indgår i arbejdet med italiensk, alt efter hvad der på et givet tidspunkt er særlig fokus på i undervisningen.

Italienskfagets kulturdelen belyser forhold i Italien i et aktuelt og historisk perspektiv. Kulturdelen omfatter det indhold, som fagets to andre sider arbejder med.

De to andre sider af faget angår de færdigheder og den viden, eleverne tilegner sig gennem italienskundervisningen.

Arbejdet med de italiensksproglige færdigheder sikrer, at eleverne både kan opnå en egentlig forståelse af kulturforhold i Italien, og at de på italiensk kan kommunikere mundtligt og skriftligt på hensigtsmæssig vis i relevante situationer.

Færdighederne er lytteforståelse, læseforståelse, færdigheder i at redegøre, samtale og skrive på italiensk samt i at forstå udtryk for kulturelle forhold og processer i Italien.

1.2 Formål

Ved hjælp af denne viden og disse færdigheder kan eleverne tilegne sig de fire kompetencer, som ifølge rapporten *Fremtidens Sprogfag* (Undervisningsministeriet 2003) udgør fremmedsprogenes kernefaglighed.

- *sprogfag som vindue mod verden*
Eleverne skal kunne bruge italiensk som adgangsvej til at forstå, hvad der sker i det italienske samfund og i den italienske kultur og dermed opbygge en global orienteringsevne.
- *kommunikation med elevrelevante målgrupper*
Eleverne skal kunne kommunikere med elevrelevante målgrupper, dvs. det er elevernes kommunikationsbehov, der er udgangspunktet. Men målgruppen er ikke kun den, som eleverne i deres øjeblikkelige situation oplever behov for at rette sig imod.
- *æstetisk forståelse og respons*
Italienske tekster er ikke kun et redskab, men også noget der skal opleves. Det betyder, at italienskfaget bør appellere til og fremelske litteratur-, kunst- og kulturoplevelser samt forståelse for og reaktion på disse.
- *interkulturel transmission*
Den interkulturelle kompetence er i fokus, fordi globaliseringen har øget bevidstheden om betydningen af at kunne aflæse og formulere budskaber i forskellige kulturelle situationer. Denne kompetence skal afspejle en moderne bevidsthed om evnen til at håndtere kulturel afstand, men bør også knytte an til konkrete pragmatiske færdigheder.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

De *faglige mål* angiver de kompetencer, eleverne skal tilegne sig gennem undervisningen. Disse kompetencer er de sigt punkter, som de følgende led i læreplanen (kernestof, tilrettelæggelse og evaluering) skal rettes ind efter. Nedenfor uddybes de enkelte faglige mål.

Eleverne skal kunne:

- *forstå hovedindholdet, når der tales italiensk om kendte såvel som almene emner formidlet gennem forskellige medier*

Hermed menes, at eleverne skal vænnes til at forstå i hovedtræk uden at fokusere på detaljen. Kendte emner er emner, der er kendte for den person, der taler om dem, og kendte for eleven via undervisningen. Almene emner er emner, som eleverne kan få brug for i en almindelig samtale, dvs. personrelaterede, nære eller alment kendte samfunds- og kulturelterede emner.

Lytteforståelse trænes gennem samtale i klassen, gennem lytteøvelser af forskellig art samt ved brug af forskellige medier. Det vil være hensigtsmæssigt at benytte sådanne lytteøvelser hyppigt.

- *deltage i samtale og diskussion på et klart og nogenlunde flydende italiensk om kendte såvel som almene emner.*

Eleverne skal kunne indgå i samtale og diskussion om almene emner og om kendte emner på et italiensk, der er forståeligt og uden alt for mange pauser. Eleverne skal beherske den relevante grammatik, dog således at det er vigtigere, at eleverne udtrykker sig klart og nogenlunde flydende, end at alle detaljer er korrekte.

- *læse og forstå ubearbejdet italiensk skønlitteratur og sagprosa*

Det er et fagligt mål, at eleverne skal kunne læse og forstå ubearbejdede italienske tekster inden for såvel skønlitteratur som sagprosa. Det betyder, at ubearbejdede tekster indgår naturligt i læsningen af emner, men der kan i et emne forekomme enkelte bearbejdede tekster, dog ikke fra begynderstymer. Ubearbejdede tekster er:

- Tekster og tekstuddrag, som er forsynet med forfatter og/eller kildeangivelse
- Tekster, forfattet med henblik på undervisning, som ikke adskiller sig fra autentisk italiensk
- Letlæsningstekster af en sværhedsgrad, der omfatter mindst 2500 ord
- Oversættelser til standarditaliensk af tekster skrevet på italienske dialekter
- Eventyr, sagn og legender af fælleseuropæisk oprindelse skrevet på italiensk

Tekster af ovennævnte typer, som er forsynet med gloser, anses ligeledes for at være ubearbejdede. For at sikre den faglige progression og for at nå de faglige mål for tekstlæsning er det nødvendigt at tilrettelægge emnelæsningen således, at eleverne hurtigt vænnes til at læse ubearbejdede tekster.

- *mundtligt præsentere og redegøre for en kendt problemstilling på et klart og nogenlunde flydende italiensk*

Det er vigtigt, at eleverne bliver i stand til selvstændigt at fremlægge en kendt problemstilling. Det betyder, at eleven skal kunne fremlægge problemstillingen i et nogenlunde flydende sprog, uden at alle detaljer nødvendigvis er korrekte, men med brug af relevante forbindere.

- *udtrykke sig skriftligt på et enkelt og sammenhængende italiensk om en given problemstilling samt kunne oversætte en enkel tekst fra dansk til italiensk*

Eleverne skal kunne skrive enkle tekster, dvs. de må gerne udtrykke sig ved hjælp af mange hovedsætninger, og de skal kunne oversætte enkle tekster præcist. Den grammatiske korrekthed vægtes højest i oversættelsesdisciplinen.

- *analysere og fortolke tekster af såvel litterære som ikke-litterære genrer og sætte den enkelte tekst ind i kulturelle, historiske, samfundsmæssige og litterære sammenhænge*

Den enkelte tekst indsættes i den eller evt. de relevante sammenhænge og ikke nødvendigvis i alle ovennævnte fire på én gang.

- *anvende det erhvervede kendskab til italiensk kultur, litteratur, historie og samfundsforhold i samtale på italiensk og i arbejdet med de studerede emner*

I samtalen på italiensk samt i det skriftlige arbejde anvendes viden og termer, således at de behandlede emner relateres til ovenstående forhold.

- *anvende den erhvervede viden om italienske kultur- og samfundsforhold og kunne perspektivere til andre kultur- og samfundsforhold*

Eleverne skal kunne perspektivere til danske forhold såvel som til andre relevante landes forhold. Hvilke lande, der er relevante i denne sammenhæng, afhænger af flere faktorer, herunder bl.a. emnet, studieretningsfag, valgfag og elevgruppen.

- *benytte viden om, hvordan man lærer fremmedsprog i arbejdet med italiensk*

For at give eleverne viden om, hvordan de mest effektivt lærer fremmedsprog, skal de trænes i forskellige sprogtilegnelsesstrategier som:

- hukommelsesstrategier, der fungerer som mentale links, til lagring og fremkaldelse af informationer, f. eks gennem ordforrådstræning.
- kognitive strategier, der fungerer som en hjælp til at opfatte og analysere sproget og dermed forme og revidere elevens sproglige udvikling, f. eks læse- og lyttestrategier, strategier til hypotesedannelse og hypoteseafprøvning.
- kommunikationsstrategier, som f. eks kompensationsstrategier, der fungerer som en hjælp til at overvinde begrænsninger og forhindringer i kommunikationen forårsaget af mangelfuld grammatik og manglende ordforråd, f. eks anvendelse af strategiske omskrivninger, gambitter såsom tøvord mv.

- *demonstrere viden om fagets metode*

Sprogfagene har tre søjler, som hele tiden er i spil og som er gensidigt afhængige af hinanden: sprogfag er vidensfag, færdighedsfag og kulturfag.

Dette skal gøres eksplicit for eleverne. På grund af de mange større og mindre delelementer i undervisningen kan eleverne let risikere at miste helhedsforståelsen af sprogfagene, hvorfor det vil være hensigtsmæssigt at stoppe op en gang imellem og klargøre, hvad der er undervisningens fokus lige nu, og hvordan det hænger sammen med fagets identitet og metode. Det er således afgørende, at eleverne er bevidste om, at sprogfag f. eks ikke ”kun” er grammatik og udtryksfærdighed, men at netop indholds- og kulturdimensionen indgår i et snævert afhængighedsforhold med selve sproget. Som et humanistisk fag er fagets genstandsfelt først og fremmest mennesket som kulturskabende og kulturskabt væsen, og mennesket som subjekt, idet mennesket mener noget, vil noget og føler noget, som udtrykkes via menneskeskabte produkter.

Overordnet set er hermeneutikken den paraply, der samler det, vi *gør* i sprogfagene: Vi fortolker meningsfulde udsagn, idet det, mennesket mener, føler og vil, udtrykkes i produkter, i tegn, som skal forstås, dvs. analyseres og fortolkes.

I sprogfagene står tekstlæsningen på fremmedsproget således centralt, og eleverne skal lære at stille følgende spørgsmål og besvare dem:

- hvad er det forfatteren /afsenderen vil sige og hvorfor? (intentionalitet)
- hvordan kommer intentionaliteten til udtryk, og hvorfor?
- i hvilken sammenhæng (hvilken tradition indgår teksten i, tråde til forfatterens liv og værk)
- hvordan er sammenhængen mellem tekstens udtryk/intentionalitet og epokens
- hvilken historisk og/eller samfundsmæssig kontekst skal teksten forstås i.

Med ovenstående overordnede tilgang er der forskellige metoder, der kan bringes i spil alt efter, hvilken tekst der er i fokus, og alt efter, hvilken del af sprogfaget det vil være mest interessant og relevant at bringe på banen: Vil det i den konkrete situation f. eks være mest hensigtsmæssigt med en litteraturanalytisk tilgang, eller vil en lingvistisk tilgang være at foretrække? Hvor førstnævnte hænger snævert sammen med den hermeneutiske metode, befinder sidstnævnte sig i grænsefeltet til naturvidenskaberne med den eksakte registrering af de sproglige udtryk og deres form.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er de emner og teksttyper, som undervisningen skal omfatte. Kernestoffet er ikke opgjort i normalsideantal, men alene i emneoverskrifter. Der læses 6-8 emner efter begynderundervisningen.

Kernestoffet er:

- *de grundlæggende principper for sprogets opbygning og anvendelse, både vedrørende samtalers og teksters struktur og på sætningsniveau vedrørende den relevante syntaks og morfologi*
EksPLICIT grammatisk viden om sproget er underordnet anvendelsen af sproget, og der tales kun om de grundlæggende principper inden for såvel morfologi som syntaks. Den grammatik, der inddrages, skal være relevant for den konkrete anvendelse af sproget. Der arbejdes fra begyndelsen af forløbet med tekststruktur og samtaleopbygning, sådan at eleverne får redskaber til at overskue tekster og dialoger og gætte betydninger uden nødvendigvis at forstå detaljerne og især uden nødvendigvis at kende til samtlige regler for bøjning, orddannelse eller ordstilling. Senere i forløbet inddrages, i det omfang det er relevant, morfologiske, syntaktiske og pragmatiske regler med fokus på funktion i sproget snarere end på formel systematik og eksPLICIT grammatisk viden.

- *et alment ordforråd og idiomatik til brug for mundtlig og skriftlig kommunikation med særligt fokus på de studerede emner*

Eleverne skal beherske et ordforråd og en idiomatik, der sætter dem i stand til at tale og skrive om almene og kendte emner.

- *de grundlæggende elementer i italiensk udtale og intonation, receptivt såvel som produktivt*
Der lægges ikke vægt på udtaleregler, men der trænes udtale, f. eks ved gentagelser i kor. Der lægges vægt på intonation, rytmiske grupper og på udtale af enkeltlyde. Der er imidlertid ikke tale om en systematisk gennemgang af udtaleregler. Træningen foregår ved lytteøvelser og gentagelser, så vidt muligt uden inddragelse af ortoepiske regler, så fokus kan ligge klart på lydsiden og ikke på forholdet mellem skriftbillede og lyd. Det betones, at der ikke prøves i oplæsning.

- *mundtlige og skriftlige litterære og ikke-litterære udtryksformer fra Italien fra det 20. og det 21. århundrede*

Der er dermed tale om et udvidet tekstbegreb, hvorved alle talte såvel som skrevne tekster og artefakter kan inddrages (f. eks litteratur, reklamer, taler, musik, film, streams, podcast/vodcast).

- *historiske, kulturelle og interkulturelle forhold, der har relevans for de studerede emner*

Hvor det er relevant, sættes de studerede emner ind i en bredere italiensk og evt. international kontekst. Det vil her være oplagt at trække på elevernes viden fra andre fag eller indgå i et tværfagligt samarbejde med andre fag om et konkret emne. Endelig kan samarbejde med unge fra andre lande være med til at give eleverne interkulturel kompetence, f. eks i form af bevidsthed om og åbenhed over for kulturelle forskelle, samt viden om deres historiske kontekst. Mange kulturforskelle kommer til udtryk i sproget: forskelle i semantiske distinktioner i ordforråd samt kulturelle forskelle i sproghandlinger og sproghandlemønstre.

- *aktuelle forhold i Italien; der skal indgå italiensk sproget materiale fra såvel trykte som elektroniske medier*

Aktuelle forhold skal belyses gennem italiensk sprogede tekster, men tekster på andre sprog, f. eks dansk og engelsk, kan indgå.

- *centrale samfundsmæssige og regionale forhold i Italien*

Med ordet ”central” menes dels forhold vedrørende centralstaten modsat regionerne, dels væsentlige forhold i almindelighed, således at man i forbindelse med de læste emner inddrager viden om det politiske liv, kulturpolitiske forhold, skole- og uddannelsesforhold og lignende. Med ordet ”regional” menes de forhold, der overordnet vedrører den regionale struktur i Italien, samt eventuelt særlige forhold i enkelte regioner.

2.3 Supplerende stof

Ud over kernestoffet skal der inddrages supplerende stof, der er med til at opfylde de faglige mål. Dette vil samtidig gøre det lettere for italiensk at indgå i tværfaglige projekter. Det kan f. eks være:

- Tekster fra det 19. århundrede
- Dansksproget materiale til belysning af kulturelle, historiske og samfundsmæssige forhold
- Uddybende baggrundsstof om de læste emner på dansk eller andre fremmedsprog, også i samarbejde med andre fag
- Særlige sproglige forhold: stil, dialekter, sociolekter, non-verbal kommunikation

Desuden vil kernestoffet kunne uddybes og perspektiveres via samspil med andre fag, jf. afsnit 3.4.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Alle sproglige delkompetencer, som de beskrives i læreplanen, skal indgå i arbejdet med emnerne på en sådan måde, at de støtter den skriftlige og den mundtlige kommunikation.

Undervisningen skal give eleverne mulighed for at erhverve sig den viden om sprog, der er nødvendig for at udvikle såvel mundtlige som skriftlige kommunikative kompetencer. Lytte-, læse- og kommunikationsstrategier skal give eleverne redskaber til at kunne igangsætte og opretholde kommunikation, og eleverne skal trænes i forskellige sproglæringsstrategier, herunder i forskellige mundtlige og skriftlige udtryksformer.

3.1.1 Kommunikativ kompetence

Det grundlæggende sprogsyn i læreplanen for italiensk er kommunikativt. Eleverne skal først og fremmest kunne klare forskellige kommunikationssituationer – de skal kunne lytte, forstå, tale, skrive og læse på italiensk.

De kommunikative kompetencer falder i to hovedområder: en lingvistisk kompetence og en socio-lingvistisk eller pragmatisk kompetence, dog således at sammenhængende sprogbrug prioriteres højere end sproglig præcision..

Det er altafgørende for elevernes evne til at udfolde sig og kommunikere på italiensk, at de undervejs i hele læringsprocessen opmuntres til aktivt at danne og afprøve egne hypoteser om sprogets opbygning. Det er således vigtigt i planlægningen af undervisningen at tage højde for, at eleverne skal have mulighed for at formulere sig selvstændigt på italiensk. Dette kræver både varierede arbejdsformer, jf. næste afsnit, og hyppig anvendelse af kommunikativt orienterede opgaver, og det forudsætter, at læreren i sine rettelser skelner mellem væsentlige og ikke væsentlige fejl.

Det er vigtigt i hele forløbet at være opmærksom på at inddrage såvel mundtlige som skriftlige grammatiske øvelser.

Grammatikundervisningen fortsættes og udvikles i forbindelse med emnelæsningen, og den strækker sig over hele forløbet.

I forbindelse med træning af mundtlig kommunikation arbejdes der med:

- Samtale, hvor eleverne erhverver sig viden om og forståelse for samtalens grundlæggende struktur og bliver i stand til at bruge teknikker til at indlede samtalen, beholde ordet, give ordet videre, skifte emne, give feedback, konkludere samt afslutte.
- Præsentation af forberedt emne/billede, som trænes ved hjælp af retoriske teknikker og bevidsthed om fremstillingens enkeltelementer: indledning, kerne, argumentation, diskussion og konklusion.

I forbindelse med træning af skriftlig kommunikation arbejdes der med forskellige discipliner, gående fra det enkle til det mere komplicerede: beskrivelser af dagligdags forhold, kreativ skrivning, redegørelser samt analyse og fortolkning. Desuden arbejdes der med skriftlig oversættelse fra dansk til italiensk, hvor der i højere grad fokuseres på den sproglige præcision.

Der arbejdes både procesorienteret og produktorienteret med såvel mundtlig som skriftlig kommunikation.

Viden om fremmedsprogstilegnelse og grammatik inddrages i stigende omfang alt efter elevernes sproglige niveau: fra sproglige øer (uanalyserede udtryk, altså sætninger og sætningsemner, hvis grammatik ikke forklares nærmere: f. eks bliver ”sarebbe bello” behandlet som en glose, der betyder ”det ville være dejligt”) til større og større forståelse for sprogets struktur med hensyn til ord- og sætningsdannelse (morfologi og syntaks).

Undervisningen i grammatik, ordforråd, tekstanalyse og fremmedsprogstilegnelse inddrages i relevant omfang. Grammatik i ”relevant omfang” er f. eks den grammatik, der skal til for at kommunikere mundtligt og skriftligt på italiensk i forhold til at opfylde de faglige mål og det aktuelle niveau. Det betyder blandt andet, at man i gennemgangen af passato remoto fokuserer på 3. person og ikke på hele bøjningsparadigmet, og at man i gennemgangen af brugen af condizionale fokuserer på pragmatikken og talehandlingerne frem for på en systematisk gennemgang af hele anvendelsesområdet. Det vil sige, at man til en start kun introducerer brug af enkelte former såsom ”vorrei” i forbindelse med bestemte talehandlinger.

I arbejdet med tekster lægges der vægt på en bevidst progression fra referat til analyse, fortolkning og perspektivering. Det er vigtigt at understrege, at den læserorienterede litteraturlæsning, i modsætning til mestertolkningen, er særlig velegnet til fremmedsprogsundervisning. Den læserorienterede litteraturlæsning giver nemlig eleverne en langt mere aktiv rolle, hvilket tvinger dem til at bruge sproget. Målet er ikke en systematisk, litterær analyse, men at eleverne læser og forholder sig kvalificeret til et fyldigt udvalg af italiensk litteratur, og at de kan foretage en perspektivering af det læste i overensstemmelse med de faglige mål.

3.2 Arbejdsformer

Undervisningen tager naturligt udgangspunkt i et begynder-system, suppleret med materiale af forskellig art, såsom billeder, avisoverskrifter, korte videosekvenser og ubearbejdet materiale i tilknytning til begynderbogens tekststykker (f. eks enkle digte, sange og reklamer). Lige fra første time vænnes eleverne til at høre talt italiensk, og arbejdet med ordforråd og udtale vægtes højt. I den allerførste fase arbejdes med transparente ord, faste vendinger, sproglige øer og kun i ringe grad med grammatik. Efterhånden som det indarbejdede ordforråd vokser, vil det, for at imødekomme et stigende kommunikationsbehov, være nødvendigt at inddrage elementer af den grundlæggende syntaks og morfologi. Det vil i begynderfasen imidlertid være hensigtsmæssigt at fokusere på de dele af grammatikken, som er afgørende for udviklingen af den mundtlige udtryksfærdighed.

Arbejdet med det egentlige begynderstof bør ikke vare for længe. Det anbefales derfor, at undervisningen tilrettelægges således, at der bruges ca. 60 timer herpå. Det er dog ikke meningen, at man skal være færdig med den grundlæggende grammatik på de 60 timer.

Efter begynderfasen kan man i forbindelse med start på emnelæsning inddrage enkelte bearbejdede og lette ubearbejdede tekster: foruden sange, digte, mindre eventyr og fabler også lette sagprosatexter, korte noveller, lettere av-materiale kombineret med tekster. Et sådant emneforløb kan i 2. og 3. g suppleres, udbygges og viderebearbejdes vha. sværere tekstmaterialer.

Efter begynderundervisningen organiseres arbejdet hovedsageligt i emner, og de faglige mål integreres i dette arbejde. Således skal det ideelle emne:

- inddrage såvel tekst som lyd og billede
- omfatte tekster fra flere genrer
- medtænke kulturelle og samfundsmæssige forhold
- være dynamisk, dvs. det udbygges efterhånden
- kunne lægge op til samspil med andre fag
- integrere grammatikundervisningen, så eleverne oplever fagets discipliner som en helhed
- inddrage såvel skriftlighed som mundtlighed
- tage højde for, at både samtale- og præsentationskompetencen skal udvikles
- planlægges, så arbejdsformerne varieres

Hvis det ikke er muligt at finde lyd og billede med tilknytning til det konkrete emne, skal der arbejdes med lyd og billede i andre sammenhænge. Desuden er det vigtigt at understrege, at et emne ikke kan bestå af én tekst alene, da de faglige mål så ikke vil kunne opfyldes. Til gengæld kan én tekst indgå i flere emner.

At et emne er dynamisk, betyder, at der arbejdes med det i flere omgange. Man kan f. eks påbegynde et emne i 1.g, udbygge det i 2.g og afslutte det med en eller flere mere komplicerede og nuance-

rede tekster i 3.g. Emnelæsningen afsluttes ved at arbejde overordnet med de emnerelevante gloser, fremdrage indholdet og perspektivere dette både for hver enkelt tekst og for emnet som helhed. Hvis emnet strækker sig over flere skoleår, er det vigtigt at lave delopsamlinger.

Arbejdsformerne varieres, således at der veksles mellem høj og lav styring. Den høje styring vil oftest være mest hensigtsmæssig i begyndelsen, hvorimod eleverne i den sidste halvdel af forløbet skal beherske mere selvstændige og studierelevante arbejdsformer.

3.2.1 Lytteforståelse

Lytteforståelse er afgørende for mundtlig kommunikation. Derfor er det vigtigt, at eleverne fra begyndelsen vænnes til at høre det talte sprog.

Læreren bør fra begyndelsen tilstræbe at tale italiensk i videst muligt omfang og i et naturligt tale-tempo. Eleverne lærer hurtigt at forstå f. eks. instruktioner og ros/ris på italiensk, specielt hvis læreren gør udstrakt brug af transparente ord og støtter det talte gennem notater på tavlen og tonefald, gestik og mimik. Man opnår herved at vænne eleverne til at høre italiensk, men endnu vigtigere at vænne dem til at gætte sig frem til betydningen af det talte, selvom de måske kun har fanget nogle få ord.

Herudover må lyd- og billedmedier indgå som en naturlig del af undervisningen, hvor eleverne stifter bekendtskab med forskellige former for autentisk talt italiensk. Brug af billedsekvenser har den store fordel, at det visuelle indtryk støtter forståelsen, samtidig med at der automatisk finder en kulturformidling sted. Derfor bør der som hovedregel arbejdes med italiensk billedmateriale.

For at eleverne kan udvikle hensigtsmæssige lyttestrategier, skal de kende formålet med lytningen. De skal kunne gengive hovedindholdet, forstå specifikke oplysninger og kunne gøre rede for den/det talendes synspunkter.

Man kan forberede en lytteforståelsesøvelse med indledende øvelser, hvor andre færdigheder også kan trænes. Man kan arbejde med nyttigt ordforråd i relation til emnet, man kan læse en tekst som knytter an til øvelsen eller se på billedmateriale, som introducerer emnet. På denne måde sker der en integration i træningen af færdighederne.

Eleverne kan demonstrere deres lytteforståelse gennem resumé på dansk eller italiensk, besvarelse af spørgsmål mundtligt eller skriftligt, samtale om emnet gennem inddragelse af indholdet i behandlingen af et emne mundtligt eller skriftligt eller ved løsning af multiple choice opgaver, evt. suppleret med billedmateriale.

3.2.2 Læseforståelse

Både for at styrke den sproglige indlæring med hensyn til syntaks og ordforråd og for at opbygge en viden om det italienske sprog og italiensk kultur i bred forstand er det vigtigt, at eleverne bliver gode læsere, og for at blive det må lysten til at læse være til stede. Tekstvalget må derfor kunne engagere eleverne, ligesom det er vigtigt, at eleverne lærer at benytte sig af forskellige læsestrategier alt efter formålet med tekstillæsningen. Læreren må derfor med jævne mellemrum instruere eleverne i læsestrategier og læsemåder og forud for behandlingen af en tekst gøre opmærksom på, hvad formålet med tekstillæsningen er, så eleverne kan hjælpes til at vælge en hensigtsmæssig læse-måde.

Intensiv læsning er en læsemåde, hvor der lægges vægt på detailforståelse af en tekst eller udvalgte afsnit. Denne læseform indebærer omhyggelige ordbogsopslag og noter til centrale punkter og vigtige detaljer.

Ekstensiv læsning er en hurtig gennemlæsning uden væsentlig brug af ordbog med henblik på at skabe en global forståelse, hvor målet er at danne sig et overblik over tekstens hovedindhold. Der fokuseres på overskrifter, billeder, grafiske fremstillinger og andet, der kan støtte forståelsen af teksten. Denne form for læsning er specielt nyttig i forbindelse med gennemlæsning af tidligere læst materiale og ved indsamling af materiale i forbindelse med belysning af et større emne, f. eks. projektarbejde, eller den kan benyttes til dele af en tekst. To måder at læse ekstensivt på er skimming og scanning. Skimming er en orienterende læsning, hvor man danner sig et overblik over teksten. Ved en scanning søger man derimod efter konkrete oplysninger. Begge måder bør trænes i undervisningen med indtænkning af progression. I starten kan det foregå ved læsning af avisoverskrifter med transparente ord, og senere kan det være hele tekster.

3.2.3 Samtalefærdighed

I samtalefærdighed ligger fokus på interaktionen mellem de samtalende, og samtalen er delvis uforudsigelig. Vigtige elementer er pragmatik, kommunikative strategier og elevens evne til at forholde sig til almindelige, dagligdags emner. Samtalefærdigheden er således både produktiv og receptiv.

For at give eleverne mulighed for at bruge sproget, er det vigtigt at være opmærksom på, at klasseundervisning kan være bremsende for sprogproduktionen, idet der er mange om at få del i taletiden. Derfor vil hyppig brug af par- og gruppearbejde være hensigtsmæssig i udviklingen af elevernes samtalefærdighed.

At arbejde med samtalefærdighed i et begynderprog er en langsom proces, der kræver en energisk indsats, tålmodighed og realistiske forventninger. Dette betyder imidlertid ikke, at man ikke kan stille krav til eleverne. Tværtimod er det vigtigt, at man hele tiden udfordrer eleverne og giver dem lidt mere, end de egentlig er i stand til umiddelbart at forstå.

I starten vil samtalen typisk bestå af mini-dialoger med udgangspunkt i konkrete og enkle kommunikative situationer, eksempelvis præsentationer og samtaler med udgangspunkt i billeder og dagligdags emner, sådan som de dukker op i begyndersystemet. Det er ligeledes vigtigt fra starten at få opbygget et "minisprog" eller "klassesprog", så eleverne hurtigt får en fornemmelse af, at de kan udtrykke sig på italiensk. Eleverne skal hurtigt lære nyttige udtryk til at kommunikere i klasserummet. Desuden skal eleverne arbejde aktivt med et centralt ordforråd og basale grammatiske konstruktioner bygget op omkring dagligdags situationer.

Arbejdet med ordforråd fortsættes efter den deciderede begynderundervisning. For at lære, huske og kunne anvende nye ord og vendinger skal eleverne høre, se, bearbejde og anvende dem mange gange. Det kræver stor variation i både receptiv og produktiv bearbejdning af ordforrådet, idet ordene bedst huskes, hvis eleverne træffer dem igen og igen i forskellige sammenhænge, som helst skal have et autentisk, kommunikativt præg, så eleverne får opfattelsen af, at sproget kan bruges til noget, der er relevant for dem nu eller i kommende situationer i privatliv, samfunds- og arbejdsliv.

Nye ord læres bedst gennem et autentisk sprogligt input af passende sværhedsgrad på de forskellige trin, f. eks. tekster, lytteøvelser og gerne videoklip, fordi billedet understøtter forståelsen. Det sprog-

lige input skal være så svært, at det indeholder en del nye ord, men så let, at der også er mange genkendelige ord.

Ordforråd

Da der arbejdes emneorienteret i undervisningen, er det nærliggende at arbejde med ordforråd for at lette hukommelsesarbejdet for eleverne. Der kan laves ordlister både til det overordnede emne og de enkelte tekster, og ordene kan samles i semantiske felter inden for bestemte områder og anskueliggøres ved hjælp af mindmaps. Ligeledes kan eleverne trænes i at sammenstille beslægtede ord f. eks på grundlag af afledning, sammensætning, syn- og antonymi etc.

Det er vigtigt, at eleverne også får lejlighed til selv at anvende ordene, helst i autentiske situationer, f. eks i mundtlige situationer, der ligner dem, hvori det sproglige input blev givet, det være sig små simulationer, dialoger, længere samtaler, forespørgsler, diskussioner, rollespil etc.

Gradvist kan samtalerne udvides til at have flere deltagere og emnetilgangen til at blive mere kompleks. Eleverne skal træne at tage ordet i en samtale, bruge gambitter, vise enighed og uenighed, afvise argumentation eller modargumentere samt konkludere.

Til trods for et bevidst arbejde med opbygning af et ordforråd kan det ikke undgås, at mangelen på gloser vil være en hæmsko for den sproglige udfoldelse, og det er derfor vigtigt at lære eleverne forskellige kommunikationsstrategier, f. eks ved at lære dem at benytte synonymer, antonymer, definitioner, overbegreber og parafraseringer.

Elevernes stolthed over deres voksende ordforråd og dermed deres motivation for videre arbejde med sproget kan styrkes ved af og til at lade dem gøre status og reflektere over, hvilke emner de nu er i stand til at læse om, føre en dialog om og hvilke kommunikationssituationer, de kan mestre på italiensk.

3.2.4 Mundtlig redegørelse

For at vænne eleverne til at have ordet i længere tid ad gangen og træne dem i at bruge alle tænkelige hjælpemidler, når de skal formidle et mundtligt budskab, er det vigtigt allerede på et tidligt tidspunkt at vænne eleverne til at holde små oplæg for hinanden.

Arbejdet med ordforrådet vil her være koncentreret om det ordforråd, der knytter sig til den tematik eller det emne, eleverne arbejder med, men også om de forskellige forbindere, eleverne skal bruge for at få sammenhæng i deres fremstilling, f. eks overgangs- og årsagsmarkører.

En øvelse, de kan klare på et tidligt tidspunkt i forløbet, er at fremlægge et resumé af et emne bearbejdet i fællesskab eller at præsentere et billede. Det skal gøres klart, at det er vigtigt at anvende et enkelt og præcist sprog og fremlægge stoffet med en klar struktur - gerne støttet af et præsentationsprogram eller lignende. Fordelen ved at vænne eleverne til at fremlægge et område kendt af alle er dels, at eleven, der skal fremlægge, kan koncentrere sig om fremlæggelsesmåden, og dels, at tilhørerne er inde i emnet og ordforrådet.

Efterhånden som den mundtlige udtryksfærdighed udbygges, øges kravene til fremlæggelsen både med hensyn til indhold og fremlæggelsesform. Hvad angår indholdet, skal eleverne nå frem til at kunne fremlægge et selvstuderet stof af større eller mindre omfang f. eks i forbindelse med fremlæggelse af mindre par- eller gruppearbejde, projektarbejde og eksamen.

3.2.5 Skrivefærdighed

Nyere forskning påpeger, at der er et uudnyttet læringspotentiale i at inddrage skrivning mere systematisk i fagene. Skriftlighed er derfor et fokusområde i uddannelsesbekendtgørelsen og i læreplanerne for fagene, suppleret af et nyt bilag om studieforberevende skrivekompetencer (bilag 4). Overordnet er der to vinkler på det skriftlige arbejde, der er vigtige at holde sig for øje:

1. bekendtgørelsernes elevvinkel med fokus på elevernes udvikling af skrivekompetence som led i studiekompetencen
2. læreplanernes fagvinkel med fokus på anvendelse af skriftlighed som led i tilegnelsen af faglig viden og kompetence

(Krogh, *Evaluering af det skriftlige arbejde efter gymnasireformen*, SDU, 2009)

Det er således væsentligt, at man i planlægningen af elevernes skriftlige arbejde indtænker skriftlighed som middel til at lære faget og overvejer, hvordan elevtiden kan bidrage til at udvikle skrivekompetencer, der er karakteristiske for faget, og kan bidrage til at udvikle kompetencer på tværs af fagene.

Ved tilrettelæggelsen af undervisningen er der en række konkrete krav til det skriftlige arbejde, f. eks. med hensyn til progression og til evalueringsformer og til den måde, faget bidrager til elevernes skrivekompetence på tværs af fagene. Disse krav står formuleret i uddannelsesbekendtgørelsens afsnit om skriftligt arbejde § 90-102 (stx).

Det er et mål i den studieforberevende kompetenceskrivning, at eleverne opnår en bevidsthed om formålet med skriftlighed og kan reflektere kritisk over egne styrker og svagheder i skriveprocessen. Til dette formål er det vigtigt, at eleverne er i stand til at tale om skriftlighed i form af et metasprog, så de har et skriftligt begrebsapparat.

Der skal her skelnes mellem to former for skrivning. Den ene er tænkeskrivningen, der tjener til at støtte tekstforståelse og udvikle tanker og ideer. Den er derfor også egnet som igangsætter af den anden type skrivning, formidlingsskrivningen, som skal rettes til en modtager, hvad enten det drejer sig om gruppen, klassen, læreren eller en større offentlighed.

Det er vigtigt, at eleverne er klare over faren ved at forsøge at oversætte sætninger, de først har formuleret på dansk. Det vil ofte bringe dem ud i alt for komplicerede konstruktioner, som de ikke magter. Derfor er det en mere hensigtsmæssig skrivestrategi, at eleven spørger sig selv: Hvordan kan jeg – med de sproglige midler, jeg behersker – udtrykke det, jeg gerne vil sige?

Tænkeskrivning

Tænkeskrivning anvendes som et didaktisk værktøj til at lære faget og til at udvikle viden. Der er fokus på, at eleverne forholder sig reflekteret til stoffet og formulerer sig på skrift herom og udvikler ideer til det videre arbejde. Det kan være en god idé at lade eleverne oprette en arbejdsportfolio for faget til dette formål. Resultatet vil ofte være ufærdige tekster, der er rodede, ustrukturerede og hverdagsagtige, men det gør ikke noget, da det er elevernes kognitive læring, der er i fokus. Derfor giver det ikke mening, at læreren skal bedømme denne type skrivning.

Eksempler på tænkeskrivning

- Hurtigskrivning, hvor eleverne skriver på tid, f. eks. i starten af en time, hvor de formulerer tanker om et emne/en tekst.

- Brainstorming og mindmapping, hvor eleverne ved opstart af nyt emne lader tankerne flyve individuelt eller parvis om forskellige vinkler på emnet. Fælles opsamling og systematisering i klassesamtale/elektronisk mindmap.
- Timereferat, hvor eleverne løbende eller i slutningen af timen reflekterer over vigtige pointer eller faglige mål. Nedskrives i form af 3-4 sammenfattende sætninger.

Formidlingskrivning

I modsætning til tænkeskrivningen, som ikke bedømmes, har formidlingskrivningen fokus på, at eleverne lærer at skrive i forhold til en række faglige normer for faget. Eleverne skriver i modsætning til tænkeskrivningen til andre end sig selv, og målet er at formidle faglig viden og indsigt. Eleverne lærer fagets diskurs og fagtradition gennem formidlingskrivning i faget. Fagets genrer kommer til at præge elevernes opfattelse af de normer, der afgrænser faget, f. eks i form af fagbegreber, indhold, tekststruktur og syntaks. Det er vigtigt, at læreren i sin tilrettelæggelse af undervisningens skriftlige dimension lægger vægt på elevernes tilegnelse af skrivekompetence og genrebevidsthed.

Al nyere skrivedidaktik viser, at vejen til bedre skrivekompetencer er at give eleverne intensiv vejledning i skriveprocessen. Dette falder godt i tråd med stx-bekendtgørelsens § 101, ifølge hvilken eleverne i forbindelse med det skriftlige arbejde har krav på *jævnligt at få tilbagemelding om deres standpunkt, herunder at få en uddybet evaluering af opgavebesvarelsens styrker og svagheder*. Dette fokus på formativ evaluering har det overordnede formål, at eleverne lærer at skrive gennem deres skrivning; de opnår med andre ord større kontrol og ejerskab for deres skrivning ved, at de i højere grad involveres i skriveprocessen. Stilladsering er et centralt begreb i denne proces. Læreren opdeler skrivningen (og sin egen fokuserede feedback med forbedringsforslag) i forskellige faser og delelementer for at bevidstgøre eleven om mål og rammer for skrivningen. Eleverne oplever det mere motiverende og overskueligt at arbejde med delkompetencer, og læreren sikrer - i form af en overordnet progressionsplan -, at disse dele samlet set giver eleverne mulighed for gradvis at skrive længere, mere struktureret og med en højere grad af præcision.

Skriftlig progression

Med udgangspunkt i stilladseringsbegrebet vil det være hensigtsmæssigt at lave en samlet progressionsplan, hvor man har overblik over de forskellige skriftlige delelementer og placerer disse hensigtsmæssigt i en taksonomisk progression.

I arbejdet med skriftlig sprogfærdighed opnås progression i arbejdsformer bl.a. ved, at man i starten af gymnasieforløbet fortrinsvis arbejder med korte opgavetyper, hvor forskellige skrivefærdigheder trænes, og derfra efterhånden nærme sig en længere form. Arbejdet med korte genrer og delopgaver giver mulighed for at formulere meget præcise skriveopgaver, som det derfor også er muligt at evaluere præcist. Præcis evaluering af konkrete skrivefærdigheder kan være med til at give eleverne en slags værktøjskasse af sproglige og tekstlige greb, et såkaldt metasprog, som er en væsentlig del af skrivehåndværket.

Arbejdet kan bygges op omkring forskellige korte tekstgenrer, som eleverne er fortrolige med, f. eks nyhedsartikel, reklametekst, website, blog, elektronisk præsentation (f. eks PowerPoint), e-mail, sms, læserbrev. Uanset hvilken genre det drejer sig om, er det vigtigt at kombinere tekstforståelse med tekstproduktion. Næste skridt på vejen mod de længere skriftlige opgaver kan være at træne forskellige delelementer af en tekstkommenterende opgave. Det kan f. eks være personkarakteristik eller miljøbeskrivelse. Tilsvarende kan man træne delaspekter af det at skrive om ikke-litterære tekster. Det kan f. eks være gengivelse af synspunkter og modsynspunkter, kort resumé af et sagsforhold, som det er fremstillet i en tekst, eller formidling af ens egen holdning til teksten.

Det er væsentligt at bemærke kravet i stx-bekendtgørelsen § 102 om, at A-fag skal benytte en vifte af forskellige evalueringsformer, der ud over traditionel retning af elevernes individuelle besvarelser også omfatter retning og kommentering af gruppebaserede eller individuelle skriftlige arbejder, kommentering af delvist færdige skriftlige arbejder i en processkrivning og samtaler med elever eller elevgrupper.

Træning i og evaluering af skriftlige produkter finder naturligt sted i undervisningen, dvs. uddannelsestiden, og det er vigtigt at holde dette adskilt fra elevtiden, der ligger uden for uddannelsestiden. Der forventes med andre ord, at der anvendes uddannelsestid i tillæg til elevtiden i arbejdet med elevernes skrivekompetencer.

Rettestrategier

Der er mange forskellige rettestrategier. Fælles for gode rettestrategier er, at feedback afpasses efter, hvor i forløbet man befinder sig, efter den enkelte elevs stærke og svage sider og efter, hvad lærerens hensigt med den enkelte skriveopgave er. En selektiv rettestrategi – f. eks minimal marking - virker ofte mere motiverende på eleven end en strategi, der har som mål at påpege alle en opgaves fejl og mangler.

Feedback kan både handle om det produkt, eleven afleverer, og den proces, der har ført frem til produktet. Ofte vil en kombination af mundtlig og skriftlig feedback være hensigtsmæssig. I skriftlige og mundtlige kommentarer til opgaven kan læreren gøre meget for at fremme en konstruktiv holdning hos eleven. Det er vigtigt at fokusere på både positive og negative sider ved produktet. I stedet for at afsige en dom over elevens opgave kan læreren komme med forslag til, hvad der kunne tilføjes og ændres.

3.3 It

IT anvendes som et didaktisk og pædagogisk læringsredskab, der anvendes som et aktivt og medspillende element i undervisningen, og som anvendes løbende som et naturligt og integreret redskab.

Integration af IT og medier i undervisningen bidrager til variation, aktualitet og færdighedstræning i undervisningen. Samtidig muliggør anvendelsen af IT og medier i undervisningen, at læringsprocessen hos den enkelte elev rykkes i centrum, ligesom den fremmer mulighederne for undervisningsdifferentiering.

Anvendelsen af IT i undervisningen understøtter elevcentrerede og projektorienterede arbejdsformer, og der er fokus på elevaktiverende undervisning med det formål at fremme elevernes læringsproces og læringsresultat.

IT anvendes til at udvikle de fire færdigheder, dvs. *læse, lytte, tale og skrive*.

3.3.1 Læse- og lyttefærdighed

Et bredt udbud af medier, både tekstbaserede og ikke-tekstbaserede, anvendes i undervisningen for at sikre, at eleverne oplever sproget i autentiske sammenhænge. Desuden ses anvendelsen af medier som en kilde til nyt fagligt indhold, hvorigennem eleverne formidles et aktuelt og opdateret Italiensbillede.

Udbuddet af medier skal desuden anvendes til sprogligt at arbejde med elevernes læse- og lyttefærdigheder. Eleverne skal undervises i læse- og lyttestrategier med det overordnede formål at styrke deres receptive kompetencer, så de bliver bedre i stand til at læse tekster og forstå talt italiensk.

Som supplement til tekstbaserede medier kan blandt andet filmklip, kortfilm, musikvideoer, reklamer og nyhedsindslag med fordel inddrages.

IT og medier er desuden centrale i forbindelse med informationssøgning. Eleverne kan i forbindelse med tekstarbejdet lære at søge yderligere og aktuel information på internettet.

Det bør gøres klart for eleverne, at det ved alt arbejde med stof fra nettet er vigtigt at angive kilde. Samtidig er det vigtigt at træne eleverne i at vurdere tekster med hensyn til læsigthed og anvendelighed.

3.3.2 Mundtlig sprogfærdighed

Elektronisk kommunikation anvendes til at udvikle elevernes mundtlige sprogfærdighed med det formål at styrke udtale og fluency.

Elektronisk kommunikation kan faciliteres ved deltagelse i diskussionsfora eller i forbindelse med internationalt samarbejde, hvor eleverne er i elektronisk kontakt med jævnaldrende fra andre lande og eksempelvis kommunikerer via chat eller Skype. Herved opleves sproget i en autentisk situation og gøres anvendelsesorienteret.

Elevproducerede podcasts og videofilm anvendes ligeledes til at udvikle elevernes mundtlighed, som dog også træner skriftlig sprogfærdighed, herunder grammatisk viden og kunnen. Podcasts produceres eksempelvis i programmet *Audacity*, men kan med fordel også produceres på mobiltelefoner, som blandt andet også er velegnede til at optage kortere filmsekvenser.

3.3.3 Skriftlig sprogfærdighed

Det kan anbefales at bruge processkrivning ved udarbejdelse af skriftlige opgaver, ligesom det anbefales at gøre brug af elektronisk opgaveaflevering og elektronisk retning. Opgaverne afleveres typisk i flere omgange. I forbindelse med retning af skriftligt arbejde kan læreren gøre brug af et elektronisk retteprogram eller anvende kommentarfunktionen i *Word*. Eleverne kan samle og gemme deres materialer i elektroniske mapper. De kan dermed bedre få overblik over deres udvikling og kan således selv være med til at definere (del)mål ud fra egne behov og læringsstil.

Tekstresuméer, mindmaps, PowerPoints, opsamlende refleksioner indgår ligeledes i arbejdet med skriftlighed i faget og kan ligeledes med fordel gemmes i elektroniske mapper for den enkelte elev eller de enkelte hold.

Det anbefales også at gøre brug af nye skriftlige genrer, der understøtter kollaborativ læring, eksempelvis wiki-skrivning, blogs og skriveprogrammet google.docs.

I forbindelse med elevernes skriftlige arbejde er det vigtigt at diskutere kilder og emner som snyd og selvstændighed i forbindelse med brug af IT og medier.

På internettet findes adskillige oversættelsesprogrammer. Disse bør introduceres for eleverne, således at de får en forståelse af programmernes muligheder i almindelighed og af deres begrænsninger i særdeleshed. Det skal naturligvis i arbejdet hermed understreges, at oversættelsesprogrammer IKKE er et tilladt hjælpemiddel.

3.3.4 Færdighedstræning

Som supplement til træningen af den mundtlige og skriftlige sprogfærdighed anvendes relevante elektroniske glose- og grammatikøvelser.

Resultaterne af indledende screeninger eller test skal følges op af midler til at forbedre den enkelte elevs problemområder. I starten vil det oftest dreje sig om manglende grammatiske færdigheder, hvor læreren parallelt med eller i forlængelse af forløbet i Almen Sprogforståelse kan introducere velegnede IT-programmer.

Det er en god idé, at læreren selv udvikler sproglige øvelser, som er integreret i det aktuelle tekstarbejde, således at de to områder understøtter hinanden, og relevansen af de sproglige øvelser bliver tydeligere og det fra tekstarbejdet kendte ordforråd fæstnes. Både glosser og grammatik læres bedst i en relevant sammenhæng. Sådanne tekstrelaterede elektroniske sprogøvelser kan tilpasses forskellige niveauer.

3.4 Samspil med andre fag

Italiensk kan naturligt indgå i samspil med en række andre fag. Når faget er med i en studieretning, indgår faget i samspil med f. eks samfundsvidenskabelige og naturvidenskabelige hovedområder og med de øvrige sproglig-humanistiske fag. Det er vigtigt at understrege, at samarbejdet fagene imellem sker på et ligeværdigt grundlag, og at hvert fag bidrager med de vinkler og metoder, der er kendetegnende for faget. Det er i dette samspil vigtigt, at faget italiensk bidrager til en globaliseret opfattelse af de studerede emner gennem elevernes kernefaglige viden om italiensk kultur og samfundsforhold. I de tilfælde, hvor det er praktisk muligt, kan italiensk som valgfag desuden bidrage til et emne inden for studieretningen. Det er ligeledes vigtigt at betone, at der i samspillet med de andre fag fortsat skal arbejdes videre med de generelle kompetencer og med fagets kerneområder, samt at progressionen skal medtænkes i emneforløbene.

Italiensk vil kunne indgå i samspil med andre fag på forskellige måder og niveauer, f. eks i tema- og projektforsløb.

Da italiensk er et begynderprog, er det vigtigt, at teksterne tilpasses det niveau, eleven er på sprogligt. Det er vigtigt, at teksterne på italiensk ikke er for svære, så den faglige udfordring i forbindelse med samspillet med andre fag ikke erstattes af frustrationer over manglende forståelse af materialet. Der vil være brug for i en vis udstrækning at bruge tekster på dansk eller evt. engelsk. Hvis der indrages svære tekster på italiensk, kan læreren evt. lave et resumé på et letforståeligt italiensk eller på dansk, så eleven opnår forståelse for og indsigt i de sammenhænge, der kan etableres på tværs af de forskellige fag, der indgår i samarbejdet.

3.4.1 Italiensk i almen sprogforståelse

Italienskfaget bidrager i samspil med de andre fremmedsprog og dansk til almen sprogforståelse.

I almen sprogforståelse skal fagene samarbejde om det kernestof, der er fælles for alle gymnasiets sprogfag, og styrke elevernes teoretiske sprogforståelse, samspillet mellem sprogene og studiekompetencen.

3.4.2 Italiensk i studieretningsforløbet

Italiensk kan indgå i studieretningerne. Samspillet mellem fagene i studieretningerne skal give mulighed for faglig fordybelse og styrkelse af fagligheden.

I 2.g og 3.g indgår italiensk med sine arbejdsformer og metoder i et emnearbejde med andre fag, hvor der dels arbejdes videre med de generelle kompetencer, dels med fagets kerneområder. Kravene til emneforløbene er, at de viser progression med hensyn til deres længde, indhold, problemstillinger, produktkrav mv.

Arbejdet med emnerne er et ligeværdigt samarbejde, hvor de deltagende fag belyser et emne fra hver sin vinkel med fagenes metoder.

3.4.3 Italiensk i forbindelse med studieretningsprojektet

Studieretningsprojektet skrives i et af de studieretningsfag, eleven har på A-niveau, og et fag på mindst B-niveau. Eleven kan dog undtagelsesvis skrive i ét studieretningsfag på A-niveau eller indtage et tredje fag.

Det anbefales, at opgavebesvarelsen har et omfang på 15-20 sider.

Regelgrundlaget for studieretningsprojektet findes i stx-bekendtgørelsens bilag 7.

Optakten til studieretningsprojektet

Studieretningsopgaven i 2.g er en optakt til studieretningsprojektet. Selve arbejdsformen, det at

skrive en flerfaglig opgave og besvarelsens formalia er i centrum.

Før fag- og områdevalget

Det er en god idé i både 2.g og 3.g at gøre elever med italiensk opmærksom på muligheden for at lade faget indgå i studieretningsprojektet og at gøre opmærksom på problemstillinger, der vil være velegnede til studieretningsprojekter.

Studieretningsprojektet skrives normalt på dansk, men hvis et eller flere fremmedsprog indgår, kan skolen godkende, at opgavebesvarelsen helt eller delvist udarbejdes på et af de pågældende sprog. Det er vigtigt at pointere over for eleverne, at hvis opgavebesvarelsen helt eller delvist er udarbejdet på et fremmedsprog, er kravene til den sproglige udformning de samme, som hvis den var skrevet på dansk. Eleverne skal derfor være særdeles fortrolige med et fremmedsprog, hvis de vælger at besvare opgaven på dette sprog. Skolen skal naturligvis ved udpegningen af vejledere sikre, at beva-relsen – også hvad angår den sproglige udformning - kan bedømmes efter bedømmelseskriterierne.

Område og opgaveformulering

Eleven vælger i samråd med sin(e) vejleder(e) område for studieretningsprojektet. Området skal – inden for såvel fagenes kernestof som supplerende stof – afgrænses, så der kan udformes en opgaveformulering, der sikrer, at der ikke kan ske genanvendelse af afsnit fra besvarelser, som allerede er blevet afleveret og rettet. Elever, der har valgt samme område, skal have forskellige opgaveformuleringer. Opgaveformuleringen kan ikke bygge direkte på det stof, der er indgået i undervisningen, men studieretningsprojektet kan godt udarbejdes i forlængelse af arbejdet i de indgående fag.

Området skal kunne rumme såvel fagspecifikke som mere tværgående faglige krav i de indgående fag. Opgaveformuleringen skal indeholde fagspecifikke krav, dvs. der skal være et *fagligt* fokus, ligesom der skal være *tværgående* faglige krav. Der er krav om fordybelse, der på væsentlige punkter ligger ud over arbejdet i mindst ét af fagene. Opgaveformuleringen skal udformes på en sådan måde, at den kun kan besvares ved at inddrage de indgående fag. Bedømmelsen skal blandt andet ske i forhold til de faglige mål for hvert af de fag, der indgår, dvs. hvert fag skal kunne se sig selv i opgaven. Der skal ved bedømmelsen lægges vægt på eksaminandens brug af faglig viden og faglige analyse- og arbejdsmetoder. Det betyder, at opgaveformuleringen skal udformes på en måde, der muliggør dette.

Italiensk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag, og fagets centrale arbejdsområde er italiensk sprog og kultur og samfundsforhold i bredeste forstand i Italien. Opgaven skal derfor indeholde stof og metoder, der kendetegner et sådant fag. Det betyder blandt andet, at der skal indgå italiensk sproget tekstmateriale, som er centralt for opgaven. I arbejdet med kernestoffet er eleven blevet introduceret til, hvordan man

- a. analyserer og fortolker forskellige teksttyper,
- b. anvender det erhvervede kendskab til italiensk sproget kultur, litteratur, historie og samfundsforhold samt
- c. perspektiverer viden om kultur- og samfundsforhold i Italien til andre kultur- og samfundsforhold.

Billedanalyse kan indgå i en opgavebesvarelse, men det italienskfaglige krav er, at der også indgår analyse af italiensk sproget tekstmateriale. Hvis tekstmaterialet er film, inddrages også italiensk sproget tekst – f. eks drejebogen til filmen - for at sikre, at fagets metoder anvendes. Det er vigtigt, at eleven forstår dette, da man ellers kan komme i den situation, at eleven lægger væsentlige dele af besvarelsen uden for fagets område.

Materiale

Når italiensk indgår i et studieretningsprojekt, skal der for fagets vedkommende anvendes italiensk-sproget kildemateriale, jf. § 4.5 i bekendtgørelsens bilag 7: *Ved opgaver, hvori et eller flere fremmedsprog indgår, skal en del af de anvendte kilder være på det/de fremmede sprog.* De italiensk-sprogede kilder skal have et omfang og en tyngde i opgaven, der muliggør en evaluering i forhold til de italienskfaglige mål. Kilderne kan være skønlitterære tekster, og det kan være tekster, der giver mulighed for sagprosa-relateret tekstarbejde, eller medietekster. En god måde at dokumentere anvendelsen af italienske kilder på er at citere fra disse. Citaterne bør være centrale og vedkommende for analysen af tekstmaterialets problemstilling(er). Citaterne skrives på italiensk og oversættes ikke. Antallet af citater afhænger af karakteren af den enkelte opgave samt af det, der dokumenteres.

Resumé på engelsk

Opgavebesvarelsen skal indeholde et kort resumé på engelsk. Et resumé er en kort sammenfatning af hele besvarelsen, skrevet på engelsk. Formålet er at give læseren et hurtigt overblik over opgavens indhold. Resumeet indeholder ikke citater eller kildehenvisninger.

Bedømmelse af besvarelsen

Bedømmelsen af besvarelsen har som grundlag de faglige mål, der er beskrevet i læreplanen for studieretningsprojektet. Ved bedømmelse af besvarelser, hvori italiensk indgår, bedømmes det, om eleven formår at tildele det fremmedsprogede kildemateriale en fyldestgørende rolle i besvarelsen i relation til de faglige mål i italiensk. Der citeres relevant fra det fremmedsprogede kildemateriale, og citaterne kommenteres og anvendes hensigtsmæssigt i besvarelsen. Hvis fremmedsprog indgår i et studieretningsprojekt, og der ikke benyttes primært kildemateriale på de(t) pågældende fremmedsprog, er der tale om en utilfredsstillende besvarelse, og dette forhold medtages i helhedsvurderingen af projektet.

Se endvidere vejledningen til Studieretningsprojektet.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Der skal foregå en løbende evaluering og selvevaluering af elevernes mundtlige og skriftlige færdigheder. Evalueringen skal være fremadrettet og rettet til elever og lærer og har som formål både at justere undervisningen og give forslag til, hvordan den enkelte elev gradvist bliver i stand til at udvikle sine faglige kompetencer og dermed opfylde de faglige mål. Dette kan f. eks. gøres ved brug af test til selvevaluering, portfolio eller læringslogbog.

Ved tilrettelæggelsen af screeninger eller test bør man som lærer fokusere på, at de fem kommunikative færdigheder lytteforståelse, samtalefærdighed, læseforståelse, mundtlig redegørelse og skrivefærdighed alle evalueres undervejs i forløbet. Screeninger og test tilrettelægges under hensyntagen til aktuelt niveau og med den sproglige progression samt kernestoffet for øje.

Fokus i den fremadrettede evaluering forskydes fra systematisk fejlfinding til diagnosticering af særlige indsatsområder hos den enkelte elev, således at eleven ikke skal koncentrere sig om alt på én gang, men får mulighed for at lære i små, overskuelige bidder. Det er vigtigt at være opmærksom på, at visse fejl kan være udtryk for, at eleven bevæger sig i den rigtige retning, og disse fejl bør fremkalde en positiv, men korrigerende tilbagemelding fra læreren. En sådan fejl kan f. eks. være "ha prenduto", som er en logisk slutning ud fra de regelmæssige verbers bøjningsstruktur, og som viser, at eleven er i stand til at overføre og generalisere allerede indlært viden.

I forbindelse med både mundtlig og skriftlig udtryksfærdighed kan læreren vælge at give differentieret feedback, således at nogle elever får kommentarer til alle fejl, mens andre får respons efter forskelligt fokus: possessive pronominer, kongruens etc. Det er vigtigt at påpege fremskridt inden for de valgte fokusområder og give positiv kritik der, hvor eleven klarer de sproglige og indholdsmæssige udfordringer. Det anbefales at inddrage eleverne aktivt i retteprocessen, dvs. anvende diverse rettenøgler samt minimal retning, hvor læreren markerer en fejl ved hjælp af en streg. Eleven skal herefter selv finde og rette fejlen. Det kan også være en god idé i perioder kun at markere udvalgte eller typiske fejl.

4.2 Prøveformer

4.2.1 Undervisningsbeskrivelser

Undervisningsbeskrivelsens hovedformål er at sikre, at eleverne har den nødvendige information vedr. eksamen og at censor kan forberede sig til at varetage sit hverv som censor. For hvert emne skal der udarbejdes en skriftlig undervisningsbeskrivelse i overensstemmelse med den skabelon, som Undervisningsministeriet har udsendt.

Undervisningsbeskrivelsen skal for hvert forløb angive dets titel, indhold, omfang, særlige fokuspunkter og væsentligste arbejdsformer. Under ”Indhold” skal fremgå både, hvilket undervisningsmateriale, der er anvendt, og hvorledes det fordeler sig på kernestof og supplerende stof. For at prøvegrundlaget kan stå helt klart er det nødvendigt at angive præcis, hvilke sider der er læst, hvis der for eksempel er tale om et uddrag af en roman.

Af rubrikken ”særlige fokuspunkter” skal fremgå, hvilke af læreplanens faglige mål og delmål, der især har været i fokus i undervisningsforløbet, og hvilke faglige og overfaglige kompetencer, der i særlig grad har været i centrum. Det er indlysende, at samtlige faglige slutmål ikke kan være i fokus i alle forløb, og da slet ikke fra undervisningens begyndelse i 1.g. Derfor er det vigtigt at opstille forskellige delmål for de respektive forløb. Dette skal afspejles i undervisningsbeskrivelsen, hvor det kort beskrives, på hvilken måde progression har været indtænkt i forløbet og i det overordnede arbejde hen i mod de faglige slutmål.

Det er vigtigt, at emnets faglige fokus beskrives. Emnets titel og benyttet litteratur kan ikke gøre det ud for en sådan beskrivelse. Beskrivelsen bør være kort, men af et omfang, der sætter en udenforstående ind i det overordnede indholdsmæssige perspektiv med forløbet

Man skal være særligt opmærksom på, at de italienskfaglige mål og det italienskfaglige indhold (kernestof såvel som supplerende stof), der er arbejdet med i flerfaglige forløb i Almen studieforberedelse, skal indgå i undervisningsbeskrivelsen for italiensk.

Undervisningsbeskrivelsen dokumenterer, at undervisningen har været tilrettelagt med det nødvendige antal emner.

På opgraderingshold foreligger der til hver elev/elevgruppe to undervisningsbeskrivelser: en, der beskriver løftet, og en, der beskriver det underliggende niveau. Tilsammen dokumenterer disse to beskrivelser, at undervisningen har været tilrettelagt med det nødvendige antal emner.

Ved opgraderingshold er der forskellige muligheder for tilrettelæggelse af undervisningen f. eks

- Emnerne på opgraderingsholdet dækker tilsammen de faglige mål og kernestoffet.

- Emner fra det underliggende niveau opkvalificeres ved, at de emner, der er nødvendige for at dække de faglige mål og kernestoffet, suppleres med ekstra tekster, så de kan indgå på opgraderingsholdet sammen med de emner, der læses på dette hold.

Det mest hensigtsmæssige både for lærere og elever/kursister vil ofte være, at der fra undervisningsstart sigtes efter førsteløsningsmulighed ovenfor, altså at man sørger for at dække de faglige mål og kernestoffet via de emner, der læses på opgraderingsholdet.

4.2.2 Den skriftlige prøve

Prøven varer 4 timer. Der prøves i:

- Oversættelse af tekst fra dansk til italiensk
- Fri skriftlig udtryksfærdighed på italiensk. Til den frie skriftlige opgave skal eksaminanden besvare højst 3 af 5-7 forskellige opgaveformuleringer, som alle tager udgangspunkt i opgavens billed- og tekstmateriale.

4.2.3. Mundtlig prøve

Den mundtlige eksamen bedømmer, i hvilken grad eksaminanden lever op til de faglige mål (læreplanens punkt 2.1).

Det vil være hensigtsmæssigt, at eleverne i løbet af undervisningsforløbet får lejlighed til at arbejde under eksamenslignende forhold, så de har en realistisk fornemmelse af, hvad de kan overkomme inden for de givne tidsmæssige rammer.

Eksamen foregår på grundlag af ukendt tekstmateriale.

Det ukendte tekstmateriale i hhv. præsentations- og tekstforståelsesdelen kan ikke stamme fra et værk, hvorfra der er læst uddrag i undervisningen, men det kan f. eks godt være et uddrag af et andet værk af samme forfatter.

Der kan på samme hold ikke fremlægges ukendt tekstmateriale/tekst til præsentationsdelen/24-timersdelprøven og tekstforståelsesdelen fra ét og samme værk.

En normalside svarer til 1300 bogstaver eller 30 verselinjer. Ved udmåling af omfanget af elektronisk mediemateriale (f. eks nyhedsklip) defineres en normalside som tre til seks minutter (afhængig af sværhedsgrad).

Prøvematerialet, dvs. det ukendte billedmateriale og det ukendte tekstmateriale, vælges af læreren og sendes til godkendelse hos censor normalt senest 5 hverdage inden prøven.

Eksamensbekendtgørelsen (§ 2, stk. 1) kræver, at *prøverne skal tilrettelægges med henblik på at dokumentere graden af målopfyldelse i forhold til væsentlige mål og krav*. Det betyder, at de emner, der indgår som grundlag for prøven, tilsammen skal dække de faglige mål og kernestoffet.

Med hensyn til delprøve 1, præsentationsdelen, medfører det, at der ikke nødvendigvis skal laves eksamensspørgsmål til samtlige studerede emner, men at man evt. kan udvælge et antal emner, idet det dog skal sikres, at de faglige mål og kernestoffet er dækket. Eleverne skal på forhånd vide, hvilke emner der indgår som grundlag for prøven, og det noteres på undervisningsbeskrivelsen, hvilke af de studerede emner der indgår som del af prøvegrundlaget.

Alle eksamensspørgsmålene til en prøve med mundtlig besvarelse skal fremlægges ved prøvens start. Eksamensspørgsmålene til alle delprøverne fordeles ved lodtrækning blandt eksaminanderne. Hver eksaminand skal kunne vælge mellem mindst fire spørgsmål. Det samme ukendte prøvemate-

riale må højst anvendes ved 3 eksaminationer på samme hold, hvilket gælder prøvematerialet til alle delprøverne.

Skolens ledelse eller en repræsentant herfor forestår lodtrækningen af det tekstmateriale, som bruges ved 24-timersdelprøven. Eksaminator behøver altså ikke at være til stede.

Eksaminator samt enten censor eller institutionens leder forestår lodtrækningen af det tekst- og billedmateriale, som udleveres umiddelbart inden den korte forberedelsestid.

Alle hjælpemidler bortset fra kommunikation med omverdenen er tilladt i forberedelseslokalet og under eksaminationen. Eleverne instrueres i, hvordan de bedst udnytter hjælpemidler i forberedelseslokalet og under eksaminationen.

Der gives en forberedelsestid på ca. 30 minutter til den korte ukendte prosatekst (tekstforståelsesdelen) og det ukendte billedmateriale. Der gives en forberedelsestid på mindst 24 timer til præsentationsdelen.

Prøven består af tre dele. Rækkefølgen er fakultativ.

1. *Præsentation på italiensk af et ukendt, ubearbejdet italiensksproget tekstmateriale med et omfang på ca. 4 normalsider à 1300 bogstaver.*

Tekstmaterialet skal have tilknytning til et af de studerede emner. Det ukendte tekstmateriale forsynes med forfatter, titel, kilde og udgivelsesår samt en kort indledning til teksten på italiensk, og det angives, hvilket emne tekstmateriale har tilknytning til. Der opgives ikke glosser, medmindre det drejer sig om nødvendige realkommentarer eller specielle glosser.

Som hovedregel gælder, at et tekstmateriale er et *tekstmateriale*. Dvs. der kan ikke inkluderes billeder. Dog vil der være tilfælde, hvor billeder naturligt indgår, f. eks hvis den ukendte tekst er en avisartikel, hvor der i artiklen oprindeligt er et foto. Da vil billedet blot følge med og ikke medtælle i normalsideoptællingen. I sin præsentation vælger eksaminanden selv, hvilken vinkel der lægges på teksten, hvad der er relevant at trække frem og ikke osv.

Under præsentationen kan eksaminanden benytte egne noter, transparenter, elektronisk præsentation eller lignende, men oplæsning herfra kan ikke i sig selv tælle positivt i bedømmelsen. Præsentationen varer normalt 5-7 minutter, og herunder skal eksaminanden inddrage det studerede emne, som tekstmateriale har tilknytning til. Herefter følger en uddybende samtale mellem eksaminand og eksaminator.

2. *Samtale på italiensk med udgangspunkt i et ukendt billedmateriale om almene emner.*

Det vigtige her er den spontane samtale, interaktionen mellem eksaminator/censor og eksaminanden. Eksaminanden skal naturligvis demonstrere en forståelse af, hvad billedet forestiller eller udtrykker, men det vil være forkert at tale om egentlig billed*analyse*, hvilket ikke er hensigten med denne delprøve. Samtidig er det vigtigt at understrege, at eksaminanden i samtalen skal demonstrere, at han/hun kan bevæge sig sprogligt spontant på flere niveauer, og det vil være i denne sammenhæng, at eksaminanden får brug for at inddrage viden om kulturelle, samfundsmæssige, historiske og/eller almenmenneskelige forhold. De billeder, der vælges som eksamensmateriale, bør ikke relatere sig åbenlyst til de studerede emner, dog kan det næppe undgås, at visse billeder i nogen grad overlapper med brede emner som "La famiglia" og lignende.

Det er vigtigt, at det bliver en samtale og ikke et forhør, og denne del af prøven skal vurderes på det grundlag. En forudsætning for, at samtalen glider, er bl.a. eksaminandens ordforråd og sproglige

beredskab generelt, men det vil ikke kunne kræves, at der optræder et bestemt antal gambitter, eller at der spores et bestemt antal endsige en bestemt slags kommunikationsstrategier.

Der kan på billedmaterialet være en kort italiensk titel hentet fra den sammenhæng, billedet oprindeligt forekom i, f. eks. i forbindelse med et billede fra en avis.

3. Tekstforståelse med udgangspunkt i en ukendt, ubearbejdet italienssproget prosatekst med et omfang på 1 normalside á 1300 bogstaver. Teksten forsynes med en kort introduktion på dansk, og kun realkommentarer og særlige gloser anføres. Teksten refereres i hovedtræk på dansk.

Det er vigtigt at understrege, at der er tale om et referat i hovedpunkter og ikke en tilnærmelsesvis oversættelse. Endvidere er det ikke en undervisningssituation, så derfor skal det blot konstateres, om eksaminanden har forstået teksten i hovedtræk. Der skal således ikke spørges om detaljer.

Den ukendte tekst skal være forsynet med linietæller og indledning på dansk. Der opgives ikke gloser, medmindre det drejer sig om nødvendige realkommentarer eller specielle gloser.

Teksterne skal svare til det niveau, de bruges på, og censor skal kunne stå inde for, at teksterne har den rette sværhedsgrad. Hvis dette ikke er tilfældet, må de afvises.

Normalt vil punkt 2 og 3 vare max. 10 minutter i alt, idet punkt 3 ofte vil kunne afsluttes efter 1-3 minutter.

Eksaminationstiden er i alt ca. 30 minutter inkl. votering.

4.3 Bedømmelseskriterier

Ved både den skriftlige og den mundtlige prøve bedømmes det, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål.

4.3.1 Den skriftlige prøve

Oversættelse

I oversættelsen fra dansk til italiensk, hvor eksaminanderne kan koncentrere opmærksomheden omkring det sproglige, forventes der med hensyn til grammatik, ordforråd og idiomatik en højere grad af korrekthed og nøjagtighed end i de frit producerede dele af besvarelsen.

Den frie skriftlige fremstilling

- Indhold

For at besvarelsen er dækkende, skal eksaminanderne først og fremmest gennem deres behandling af det, som opgaveformuleringen kræver, vise, at de har forstået tekstmaterialets tematik og hovedindhold. Hvis de derefter er i stand til f. eks. at perspektivere eller fremføre egne synspunkter, kan dette - alt efter kvaliteten - vurderes positivt.

- Sprogfærdighed

Ved bedømmelsen af eksaminandernes sprogfærdighed udgør kravet om forståelighed, nuancering og korrekthed en sammenhæng. Der må således på én gang tages hensyn til

- besvarelsens kommunikative værdi
- korrekthed og præcision inden for det italienske sprogs grammatik, ordforråd og idiomatik
- variation i ordvalg og sætningsbygning
- selvstændig brug af tekstforlæggets ord og vendinger

Mængden af fejl alene er ikke afgørende for vurderingen af en besvarelses kvalitet, men må ses i sammenhæng med den indholdsmæssige lødighed og fylde, herunder omfanget af eksaminandens selvstændige sprogproduktion, arten af fejl og disses fordeling på fejltyper. Fejl på et afgrænset om-

råde må anses for mindre belastende end fejl af flere forskellige typer, som tyder på udbredt usikkerhed.

Karakterfastsættelse

For den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler, gives karakteren 12, jf. Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse, BEK nr. 262 af 20/03/2007.

4.3.2 Den mundtlige prøve

Der skal gives én samlet karakter for eksaminandens præstation. Der skal anlægges en helhedsvurdering af eksaminandens præsentations-, samtale- og redegørelseskompetence, forståelse af eksaminators spørgsmål, forståelse af og kendskab til det ukendte tekstmateriale, kendskab til det studerede emne og evne til at perspektivere til dette.

Ved bedømmelsen af den produktive sprogfærdighed lægges mest vægt på, hvad eksaminanden faktisk formår at udtrykke. Naturligvis skal eksaminanden tale så korrekt som muligt både med hensyn til udtale/intonation og grammatik, men i stedet for at opregne fejl skal eksaminator og censor snarere vurdere præstationen efter, i hvor høj grad eksaminanden reelt har formået at sige noget. En indholdsrig samtale med nogle sproglige fejl skal vurderes højere end en samtale, hvor eksaminanden ikke vover sig ud over de mest almindelige konstruktioner og derfor heller ikke laver så mange fejl.

Karakterfastsættelse

For den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler, gives karakteren 12, jf. Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse, BEK nr. 262 af 20/03/2007.

4.4 Karakterbeskrivelser

Karakterskalaen er 7-trins-skalaen, jf. Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse, BEK nr. 262 af 20/03/2007. De 7 karakterer er:

12:	<i>For den fremragende præstation.</i>
10:	<i>For den fortrinlige præstation.</i>
7:	<i>For den gode præstation.</i>
4:	<i>For den nogenlunde præstation.</i>
02:	<i>For den tilstrækkelige præstation.</i>
00:	<i>For den utilstrækkelige præstation.</i>
-3:	<i>For den ringe præstation.</i>

Nedenfor præsenteres eksempler på beskrivelser af karaktererne 12, 7 og 02. Disse beskrivelser har alene vejledende karakter. Bedømmelserne af de konkrete præstationer skal ske på baggrund af

- de faglige mål (læreplanens pkt. 2.1)
- bedømmelseskriterierne (pkt. 4.3)
- et professionelt, fagligt skøn
- en samlet vurdering af præstationen.

Eksempel på beskrivelse af de mundtlige karakterer 12, 7 og 02 på Italiensk A

Karakter	Betegnelse	Vejledende beskrivelse
12	Gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.	Eleven udtrykker sig i sin mundtlige præsentation af tekstmaterialet såvel som i samtale og diskussion i et klart og nogenlunde flydende sprog og med et alment ordforråd. Eleven viser sikkerhed i tekstforståelse og i den relevante idiomatik, morfologi og syntaks med fortrinsvis uvæsentlige fejl. Præsentationen er selvstændig og velstruktureret. Både præsentationen og samtalen viser stor indsigt i tekstmaterialet og det tilknyttede emne, og eleven inddrager stort set alle relevante aspekter.
7	Gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler	Eleven udtrykker sig i sin mundtlige præsentation af tekstmaterialet såvel som i samtale og diskussion i mindre flydende sprog. Eleven viser rimelig sikkerhed i tekstforståelse og ordforråd og i den relevante idiomatik, morfologi og syntaks, med en del fejl, som dog ikke forstyrrer kommunikationen. Præsentationen er sammenhængende. Både præsentationen og samtalen viser god indsigt i tekstmaterialet og det tilknyttede emne, og eleven inddrager flere relevante aspekter.
02	Gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.	Elevens sprog er gennemgående forståeligt, men mangler præcision, og der er flere alvorlige fejl, hvilket i nogen grad forstyrrer kommunikationen. Præsentationen er noget usammenhængende. Både præsentationen og samtalen viser, at tekstmaterialet i det væsentlige er forstået, og eleven inddrager i tilstrækkeligt omfang relevante aspekter i behandlingen af tekst og emne.

Eksempel på beskrivelse af de skriftlige karakterer 12, 7 og 02 på Italiensk A

Karakter	Betegnelse	Vejledende beskrivelse
12	Gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.	Den skriftlige fremstilling er sammenhængende og med et alment ordforråd. Eleven viser sikkerhed i den relevante idiomatik, morfologi og syntaks med fortrinsvis uvæsentlige fejl. Indholdet viser en indgående forståelse af tekstmaterialet. Besvarelsen er fyldig og inddrager stort set alle relevante aspekter.
7	Gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler	Den skriftlige fremstilling er nogenlunde sammenhængende. Eleven viser rimelig sikkerhed i ordforråd og i den relevante idiomatik, morfologi og syntaks, med en del fejl, som dog ikke forstyrrer kommunikationen. Indholdet viser overvejende god forståelse af tekstmaterialet. Eleven inddrager mange, men ikke alle relevante aspekter i sin besvarelse.
02	Gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.	Den skriftlige fremstilling er noget usammenhængende, men gennemgående forståelig. Sproget mangler præcision, og der forekommer flere alvorlige fejl. Indholdet viser, at tekstmateriale og emne i det væsentlige er forstået. Eleven inddrager i tilstrækkeligt omfang relevante aspekter i sin besvarelse.